

Katalyytistä kikkaksi – tutkimustulosten jalkauttaminen

Tieteestä toimeen

CICAT2025-hankkeessa on tuotettu tietoa kiertotalouden katalyyteistä ja tarpeista. Näistä tutkimustuloksista muodostetaan yhdessä joukko kikkoja. Kikalla tarkoitetaan hankkeen sisäisessä yhteistoteutuksessa ja vuorovaikutuksessa syntyneitä, hankkeen tuloksiin perustuvia, matalalla kynnyksellä toteutettavia toimenpiteitä.

Valmiit kikat on osoitettu eri toimijoille. Tällaisia toimijoita voisivat olla esimerkiksi kuluttajat, kiertotalouden asiantuntijat, päätöksentekijät tai yritysjohto. Kikan tarkoituksena on kertoa, millä suhteellisen pienellä toimella kukin taho voisi omassa toiminnassaan edistää kiertotaloutta merkittävästi.

Hyvä kikka perustuu tutkimuspohjaiseen todistusaineistoon ja kertoo, kuka tekee, mitä tekee, kenen kanssa, kuka on kikan ”kohde” sekä mitä kikkaan tarvitaan. Kikka voi olla esim. tarra jäteastian kyljessä, uusi käytäntö yrityksessä tai suunnitelma toimenpiteistä.

Kikkatyöskentely

Kikkatyöskentelyssä kikkoja muodostetaan tietyn prosessin mukaan. Kikat kehitetään hankkeen sisäisissä kikkatyöpajoissa. Työpajassa käsiteltävät hankkeen julkaisut valitaan analysoimalla kaikki hankkeen julkaisut ja arvioimalla, missä julkaisuissa olisi tuloksia, jotka voitaisiin mielekkäällä tavalla jalkauttaa matalan kynnyksen toimilla.

Väitteitä tarkastellaan ja niistä muodostetaan alustava kikka työpajoissa, joissa puheenjohtajana on tyypillisesti joku julkaisun kirjoittajista. Työpajat toteutetaan oppimiskahvila-periaatteella, jossa puheenjohtajat pysyvät samassa ryhmässä samalla, kun muut osallistujat vaihtavat ryhmiä.

Työpajoissa valitun tekstin katkelman perusteella muodostetaan alustava kikka ja pohditaan mm. kenelle se on osoitettu, kehen se kohdistuu ja miten se edistää kiertotaloutta. Työpajat ovat tuottaneet valmiita kikkoja sekä ns. kikkaraakileita, joita on kehitetty eteenpäin erityisesti alkuperäisen julkaisun kirjoittajan kanssa.

Kikkatyöskentelyn opit

Hankkeen ensimmäisellä kaudella 2019–2021 on tuotettu tutkimustuloksia, ja kikoittaminen painottuu hankkeen jatkokaudelle 2022–2023. Kikkatyön viitekehys kehitettiin vuosien 2020 lopussa ja 2021 alussa. Kikkoja kehitetään hankkeen sisäisissä kikkatyöpajoissa. Kikkatyöskentelyssä käytettävä työpajamenettely on kehittynyt hankkeen etenemisen myötä. Kikkatyöskentelyä testattiin erilaisilla tavoilla ja kokoonpanoilla, mutta jokaiseen niihin liittyi erilaisia ongelmia: esimerkiksi yhteys alkuperäiseen hankkeen tutkimustulokseen oli hankala näyttää tai kikka oli epätarkka tai jäsentymätön. Kikkatyöskentely vaatii hankkeen osien ja tulosten tuntemista. Tästä syystä kikkatyöskentelyn on keskityttävä hankkeen tutkijoiden väliseen keskusteluun ja eräänlaiseen poikkitieteelliseen ristipölytykseen. Muissa tapauksissa riskinä on, että kikat irtoavat liiaksi alkuperäisestä hankkeen tutkimustuloksesta. Kikkojen uskottavuus pohjautuu nimenomaan siihen, että ne perustuvat hankkeen tieteellisiin tutkimustuloksiin sekä keskusteluihin, joita on käyty hankkeen tutkijoiden keskuudessa.

Miksi ottaisın kikat käyttöön?

- Kikat saavat kyseenalaistamaan nykytilanteen ja vaihtamaan vanhentuneet käytännöt kiertotalouden kannalta parempiin.
- Kikat auttavat oivaltamaan uusia toimintatapoja, jotka edistävät kiertotaloutta.
- Kikat levittävät tietoa kiertotaloudesta ja tavoista edistää sitä jokaisen omassa toiminnassa.
- Kikat ovat helppo (ja hauska) tapa edistää kiertotaloutta.

cicat2025.fi

Topi Turunen, Itä-Suomen yliopisto